

Voortgangsrapportage Inburgering

1 juli 2022 – 1 juli 2023

Voorwoord

Op 1 januari 2022 is de Wet inburgering 2021 (hierna nieuwe Wet inburgering) in werking getreden. Deze nieuwe wet vraagt van gemeenten dat zij de regie pakken op het inburgeringsaanbod en daarin vernieuwing aanbrengen die bijdraagt aan een geslaagde inburgering.

De zeven Westfriesse gemeenten hebben hun krachten gebundeld, waarbij zoveel mogelijk een gezamenlijke koers wordt gevaren. Met het beleidskader 'Inburgerd! Op eigen kracht participeren' (hierna: het beleidskader) zijn de kaders vastgesteld waarbinnen de zeven Westfriesse gemeenten invulling geven aan de nieuwe wet inburgering en daarmee aan de participatie en integratie van inburgeraars.

Er is hard gewerkt aan de implementatie van de Wet inburgering in Westfriesland, wat een lerend stelsel betreft. Er is al veel bereikt en tegelijkertijd is er nog genoeg te doen.

Het is aan ons allen om te komen tot een samenleving waar inburgeraars zich thuis voelen en zich kunnen ontwikkelen, zodat zij op eigen kracht kunnen participeren in Westfriesland. Monitoring en evaluatie zijn belangrijke randvoorwaarden om de nieuwe Wet inburgering goed uit te voeren en waar nodig bij te sturen. Met deze voortgangsrapportage inburgering over de periode 1 juli 2022 – 1 juli 2023 wordt hiertoe een eerste aanzet gedaan.

Namens de zeven Westfriesse gemeenten,

Simone Visser-Botman en René Assendelft
Bestuurlijk opdrachtgevers regionaal thema Inburgering

Samenvatting

De afgelopen jaren is intensief samengewerkt om het inburgeren in Westfriesland mogelijk te maken. Deze samenwerking vond plaats op zowel regionaal als bovenregionaal niveau.

Op 1 januari 2022 is de Wet inburgering 2021 ingegaan. In de eerste helft van 2022 zijn nog weinig inburgeraars die onder deze nieuwe wet vallen in onze gemeenten gehuisvest. Dat kwam in de tweede helft van dat jaar op gang.

Alle inburgeringsvoorzieningen – met uitzondering van de maatschappelijke begeleiding – zijn voor de zeven Westfriesse gemeenten inmiddels gezamenlijk ingekocht bij externe partijen en worden door de daarvoor toegewezen teams aangeboden aan de inburgeraars die in onze gemeenten gehuisvest zijn. Hierin is een verdeling gemaakt tussen twee uitvoeringsorganisaties, namelijk 1.Hoorn en het Regionaal Inburgeringsteam (RIT). Deze werken op diverse onderdelen samen middels een regionaal afgestemde werkwijze. Het RIT van WerkSaam bedient de inburgeraars uit de gemeenten Drechterland, Enkhuizen, Koggenland, Medemblik, Opmeer en Stede Broec. De maatschappelijke begeleiding voor de statushouders uit deze gemeenten loopt via een externe partij (Inova), maar wordt gemonitord door de inburgeringsconsulenten van de gemeenten. Voor de gemeente Hoorn liggen de uitvoerende taken, inclusief de maatschappelijke begeleiding, bij het wijkteam van de gemeente: 1.Hoorn. Hierin wordt samengewerkt met het RIT.

In deze voortgangsrapportage worden de resultaten benoemd voor de periode 1 juli 2022 tot 1 juli 2023. In deze periode zijn werkafspraken met ingekochte partijen gemaakt dan wel verfijnd. De samenwerking tussen de gemeenten, het RIT en 1.Hoorn is verder afgestemd.

In totaal zijn er 373 statushouders gehuisvest in de Westfriesse gemeenten. Daarvan zijn 260 statushouders inburgeringsplichtig. De groep inburgeringsplichtige gezinsmigranten bestaat uit 127 inburgeraars. Dit zijn de inburgeraars voor wie het RIT, 1.Hoorn, de inburgeringsconsulenten, taalaanbieders en maatschappelijk begeleiders aan het werk zijn.

Het doel van het Westfriesse beleidskader 'Ingeburgerd! Op eigen kracht participeren' is dat inburgeraars hun weg vinden in onze gemeenten en mee kunnen doen met onze samenleving. Op dit vlak zijn al mooie resultaten bereikt met behulp van de taalaanbieders, maatschappelijke begeleiding en WerkSaam. Zo zijn er in de verslagperiode al 48 Westfriesse inburgeraars in aanraking gekomen met (vrijwilligers)werk.

Naast deze goede resultaten zijn er ook zaken die extra aandacht nodig hebben. Zo blijkt de koppeling van een taalmaatje aan een inburgeraar in de praktijk lastiger dan verwacht. Ook de maatschappelijke begeleiding die door gemeenten Drechterland, Enkhuizen, Koggenland, Medemblik, Opmeer en Stede Broec is ingekocht en gestart is op 1 januari 2023 loopt nog niet helemaal soepel. De Wet inburgering is een lerend stelsel: gaandeweg worden zaken verder verfijnd en op elkaar afgestemd. Het belang van samenwerking is daarin essentieel.

Inhoudsopgave

Voorwoord.....	2
Samenvatting.....	3
Inleiding.....	5
1 Inburgeren in Westfriesland.....	6
1.1 Ambitie.....	6
1.2 Doelgroep	6
1.3 Uitvoering	7
1.4 Ingekochte partijen.....	7
1.4.1 Leerroutes.....	7
1.4.2 Maatschappelijke begeleiding.....	8
1.5 Financieel kader	8
1.5.1 Inkomsten (rijksmiddelen)	8
1.5.1.1 Verantwoording van de inkomsten.....	9
1.5.1.2 Meeneemregeling	9
2 De voortgang in cijfers periode 1 juli 2022 – 1 juli 2023.....	10
2.1 Inleiding	10
2.2. Inburgeraars.....	10
2.3 Inburgeringstraject	11
2.3.1 Leerroutes.....	11
2.3.2 Module Arbeidsmarkt en Participatie (MAP)	12
2.3.3 Participatieverklaringstraject	13
2.3.4 Maatschappelijke begeleiding statushouders.....	13
2.3.5 Financiële zelfredzaamheid statushouders.....	13
2.3.6 Participatie.....	14
2.4 Financiën.....	15
2.5 Klantbeleving	16
2.5.1 Cliënttevredenheid	16
2.5.2 Klachten.....	16

Inleiding

Voor u ligt de voortgangsrapportage inburgering over de periode 1 juli 2022 tot 1 juli 2023. Deze wordt zowel aan de Westfriese colleges als aan de Westfriese gemeenteraden aangeboden.

In het regionale beleidskader is vastgelegd op welke manier de zeven Westfriese gemeenten invulling geven aan de nieuwe Wet inburgering. Inmiddels is deze wet ruim anderhalf jaar in werking. In het tweede kwartaal van 2022 is de instroom van inburgeraars die onder de Wet inburgering vallen op gang gekomen. In deze voortgangsrapportage leest u de voortgang, waarbij de beleidsdoelstellingen van bovengenoemd beleidskader als uitgangspunt zijn genomen.

Na deze voortgangsrapportage wordt een voortgangsrapportage aangeboden over de periode 1 juli 2023 tot en met 31 december 2024.

De rapportage is als volgt opgebouwd:

- Deel 1: Inburgeren in Westfriesland
In dit deel wordt informatie gegeven over hoe de inburgering in Westfriesland is vormgegeven.
- Deel 2: De voortgang in cijfers.
Hierin wordt de voortgang in cijfers weergegeven, gespecificeerd per gemeente.

1 Inburgeren in Westfriesland

1.1 Ambitie

De zeven Westfriesse gemeenten hebben middels het beleidskader 'Ingeburgerd! Op eigen kracht participeren' gezamenlijk de volgende ambitie vastgesteld:

"Aan iedere inburgeringsplichtige, met ingang van de Nieuwe wet inburgering, een kwalitatief goed passende leer-werkroute bieden, waarmee hij/zij integreert en participeert naar vermogen in de Westfriesse samenleving."

De ambtelijke projectgroep inburgering, waarin alle zeven Westfriesse gemeenten zijn vertegenwoordigd, werkt samen met partners als WerkSaam Westfriesland en Zorg in regio Westfriesland aan de implementatie van de wet waarbij zoveel mogelijk, regionaal, dezelfde koers wordt gevaren.

1.2 Doelgroep

De taken van de gemeenten zijn vooral gericht op statushouders¹. De rol die de gemeenten hebben voor gezinsmigranten² is beperkter. Deze laatste groep krijgt enkel begeleiding bij inburgering (brede intake, leerbaarheidstoets, Plan Inburgering en Participatie (PIP), advies, voortgangsgesprekken) en een aanbod van een van de leerroutes inclusief de Module Arbeidsmarkt en Participatie (MAP), Kennis van de Nederlandse Maatschappij (KNM) en het Participatieverklaringstraject (PVT). Gezinsmigranten regelen zelf waar ze gaan inburgeren en betalen dit zelf, eventueel vanuit een DUO-lening.

De taken en rollen zijn hieronder schematisch per doelgroep weergegeven.

Taak:	Uitvoering door:		Doelgroep:	
	Gemeenten	DUO	Statushouders	Gezinsmigranten
Brede intake	✓	X	✓	✓
Opstellen PIP	✓	X	✓	✓
Aanbod Maatschappelijke begeleiding	✓	X	✓	X
Financieel ontzorgen	✓	X	✓	X
Monitoren voortgang PIP en leerroute	✓	X	✓	✓
Aanbod en financiering leerroute	✓	X	✓	X
Aanbod en financiering MAP en PVT	✓	X	✓	✓
Lening voor leerroute	X	✓	X	✓
Handhaving inburgeringstraject	✓	X	✓	✓
Handhaving inburgeringstermijn	X	✓	✓	✓

¹ Statushouder: een asielzoeker die als vluchteling wordt erkend, krijgt de asielstatus. Hij/zij wordt ook wel statushouder, asielmigrant of vergunninghouder genoemd (betekenen hetzelfde). Statushouders hebben een verblijfsvergunning en mogen een opleiding volgen en werken in Nederland

² Gezinsmigranten: Gezinsmigranten, personen die hier voor gezinshereniging of gezinsvorming zijn, bijvoorbeeld omdat zij een Nederlandse echtgeno(o)t(e) of partner hebben én geestelijk bedienaren en vreemdelingen met een verblijfsvergunning voor een niet tijdelijk humanitair verblijfsdoel, zoals bijvoorbeeld voortgezet verblijf nadat zij eerder een verblijfsvergunning voor een tijdelijk doel hadden.

1.3 Uitvoering

Situatie gemeenten Drechterland, Enkhuizen, Koggenland, Medemblik, Opmeer en Stede Broec

De uitvoering van de nieuwe inburgeringswet is door de gemeenten Drechterland, Enkhuizen, Koggenland, Medemblik, Opmeer en Stede Broec belegd bij het Regionaal Inburgeringsteam (RIT), van WerkSaam. Dit is een samenwerking tussen WerkSaam Westfriesland en de Westfriesse gemeenten.

De inburgeringscoach van WerkSaam neemt bij de inburgeraar een leerbaarheidstoets en een brede intake af, stelt een persoonlijk Plan Inburgering en Participatie (PIP) op, biedt een passende leerroute aan en monitort de voortgang van de inburgering.

De inburgeringsconsulent van de gemeente zorgt voor de verbinding tussen de statushouder en gemeentelijke en/of andere lokale voorzieningen. De inburgeringsconsulent biedt een traject maatschappelijke begeleiding aan en houdt toezicht op de voortgang hiervan. Wanneer een statushouder meer zorg nodig heeft, vanuit bijvoorbeeld Jeugd of WMO, dan schakelt de inburgeringsconsulent hierover achter de schermen met de desbetreffende collega.

De inburgeringscoach en inburgeringsconsulent hebben nauw contact met elkaar ten behoeve van de statushouder.

Situatie gemeente Hoorn

Voor gemeente Hoorn geldt dat de uitvoering van de nieuwe Wet inburgering is belegd bij 1.Hoorn. De casemanager inburgering van de gemeente voert de brede intake uit, samen met een medewerker van het RIT, en neemt de leerbaarheidstoets af. Samen met de inburgeraar wordt het persoonlijk Plan inburgering en Participatie (PIP) opgesteld waarin de leerroute wordt bepaald. De casemanager inburgering voert daarnaast de maatschappelijke begeleiding uit en monitort de voortgang van de inburgering. Indien nodig wordt er gehandhaafd.

1.4 Ingekochte partijen

Voor de uitvoering van de nieuwe inburgeringstaken zijn inburgeringsvoorzieningen ingekocht middels aanbestedingsprocedures, uitgevoerd door Zorg in regio Westfriesland. In deze paragraaf leest u welke partijen zijn ingekocht.

1.4.1 Leerroutes

Om grond van de nieuwe Wet inburgering zijn gemeenten verplicht om drie leerroutes aan te bieden. Namelijk de Z-route³, de B1-route⁴ en de Onderwijsroute⁵. De Z-route en de B1-route zijn regionaal aanbesteed. Hiervoor zijn Fiolet Taaltrainingen, in combinatie met Edinova, en NL-training, in combinatie met NewBees, ingekocht. De zeven Westfriesse gemeenten zijn op de volgende manier verdeeld onder deze aanbieders:

Fiolet en Edinova	Hoorn	Opmeer	Koggenland	
NLtraining en NewBees	Medemblik	Stede Broec	Enkhuizen	Drechterland

Op deze manier krijgen de taalaanbieders een evenredig aantal inburgeraars toegewezen.

Voor de Onderwijsroute (MBO niveau 2 t/m 4) heeft een bovenregionale aanbesteding plaatsgevonden. Dit gezien het geringe volume van de doelgroep. De ingekochte partijen zijn Vonk⁶ en Horizon College.

³ De Zelfredzaamheidsroute (Z-route) is gericht op het verkrijgen van praktische (taal)kennis.

⁴ De B1-route is gericht op het beheersen van de Nederlandse taal op B1 niveau. Dit is één taalniveau hoger dan het vereiste taalniveau in het huidige inburgeringsstelsel.

⁵ De Onderwijsroute heeft tot doel om de inburgeringsplichten toe te leiden naar een MBO 2 opleiding of hoger.

⁶ Vonk is de nieuwe naam van ROC Kop van Noord-Holland, Clusius College en de Onderwijsgroep Noordwest Holland.

Specifiek voor de doelgroep hoger opgeleiden is er sprake van een meeliftregeling bij de gemeente Amsterdam voor de Onderwijsroute (HBO/WO). Dit houdt in dat een gemeente een individueel contract kan afsluiten met de Hogeschool van Amsterdam en de Vrije Universiteit voor een inburgeraar voor deze leerroute.

1.4.2 Maatschappelijke begeleiding

Tot 1 januari 2023 werd de maatschappelijk begeleiding voor de Westfriese gemeenten (met uitzondering van gemeente Hoorn) uitgevoerd door Vluchtelingenwerk Nederland. Vanwege de komst van de nieuwe inburgeringswet moest de maatschappelijke begeleiding opnieuw aanbesteed worden. Per 1 januari 2023 wordt de maatschappelijke begeleiding, inclusief de begeleiding financieel ontzorgen en financiële zelfredzaamheid, uitgevoerd door Stichting Inova (hierna Inova). Gemeente Hoorn voert zelf de maatschappelijke begeleiding uit. De casemanagers inburgering vanuit 1.Hoorn voeren dit uit.

1.5 Financieel kader

De financiering van de inburgering is ingrijpend gewijzigd met de komst van de Wet inburgering 2021. Waar in het oude stelsel de inburgeraar zelf een lening afsluitte voor taalscholing, moeten gemeenten binnen de nieuwe wet de taallessen inkopen. Daarnaast krijgen gemeenten budget om de invoering en uitvoering van de nieuwe taken te bekostigen.

1.5.1 Inkomsten (rijksmiddelen)

Er zijn een drietal geldstromen waarmee de invoering en uitvoering van de nieuwe taken bekostigd moet worden.

1. *Middelen voor de invoering:* Hiermee worden eenmalige bijdragen bedoeld om de wetswijziging goed voor te kunnen bereiden. Het gaat dan bijvoorbeeld om de extra kosten die gemeenten moeten maken voor de implementatie van de nieuwe wet en inkoop van leerroutes. Deze middelen zijn eenmalig ontvangen in 2020 en 2021 vanuit het Gemeentefonds.
2. *Middelen voor de uitvoering:* Hiermee worden structurele bijdragen bedoeld om de inburgeringstaken daadwerkelijk uit te voeren. Het gaat om: brede intake, PIP, monitoren voortgang, ontzorgen, beleidsondersteuning en inkoop. Deze middelen worden ontvangen via het Gemeentefonds.
3. *Middelen voor de inburgeringsvoorzieningen:* Dit is een jaarlijkse bijdrage, via een specifieke uitkering (SPUK) om het inburgeringsaanbod mee te financieren. Het gaat dan om financiering van de maatschappelijke begeleiding, inzet van tolken en de leerroutes (taalonderwijs en de verplichte onderdelen Module Arbeidsmarkt en Participatie (MAP), Participatieverklaringstraject (PVT) en Kennis van de Nederlandse Maatschappij (KNM).

Overzicht rijksmiddelen Wet inburgering 2021⁷

1.5.1.1 Verantwoording van de inkomsten

Gemeenten hoeven over de invoeringsinkomsten en de uitvoeringsinkomsten geen verantwoording af te leggen. Deze middelen worden zonder bestedingsvoorwaarden verstrekt via het gemeentefonds. Het budget ter financiering van de inburgeringsvoorzieningen wordt aan gemeenten uitgekeerd door middel van een specifieke uitkering. Aan de besteding van dit budget zijn voorwaarden verbonden. Het inburgeringsbudget mag worden besteed aan voorzieningen die bijdragen aan het voldoen aan de inburgeringsplicht. Het gaat daarbij in ieder geval om de kosten van de invulling van de leerroutes, maatschappelijke begeleiding, het Participatieverklaringstraject (PVT), de Module Arbeidsmarkt en Participatie (MAP) en de inzet van tolken.

In de nieuwe Wet inburgering staat dat er een prestatiebekostiging komt van 10% van het budget van de leerroutes. De komende drie jaar wordt de prestatiebekostiging nog niet ingevoerd. De verwachting is dat dit in 2026 gebeurt, als de landelijke resultaten niet of niet voldoende worden behaald. De prestatiebekostiging houdt in dat gemeenten minder geld krijgen wanneer de inburgeringsresultaten van hun inwoners achterblijven. Het is nog niet bekend hoe dit in de praktijk uit zal pakken.

1.5.1.2 Meeneemregeling

In de nieuwe Wet inburgering is sprake van een meeneemregeling. Gemeenten mogen maximaal 100% van het budget uit het voorgaande jaar meenemen. Door deze meeneemregeling zijn eventuele fluctuaties in de taakstelling ook beter op te vangen. Bijvoorbeeld als de taakstelling een stuk hoger wordt dan het voorgaande jaar, dan zijn er voldoende middelen om de verhoging af te vangen. Uiteindelijk worden de ontvangsten voor inburgeringsvoorzieningen achteraf vastgesteld op basis van het werkelijk volume.

⁷ Bronvermelding: Infographic, Overzicht financiën nieuwe Wet inburgering 2021, VNG, juli 2021.

2 De voortgang in cijfers periode 1 juli 2022 – 1 juli 2023

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk vindt u de resultaten op het gebied van inburgering per onderwerp.

Voordat we ingaan op de cijfers, is het goed om te benoemen dat de afgelopen jaren intensief is samengewerkt om het inburgeren in Westfriesland mogelijk te maken. De samenwerking vond plaats op zowel regionaal als bovenregionaal niveau. Dit met het doel om alle inburgeringsvoorzieningen op tijd gereed te hebben voor de inburgeraars die in onze gemeente wonen. Begin 2022 zijn regionaal de B1- en Z-route ingekocht en is met het Regionaal Inburgeringsteam (RIT) van WerkSaam en 1.Hoorn toegewerkt naar een regionaal afgestemde werkwijze. Medio 2022 is bovenregionaal de onderwijsroute ingekocht. Tot slot is eind 2022 de inkoop van de maatschappelijke begeleiding afgerond voor de zes Westfriesse gemeenten (met uitzondering van gemeente Hoorn). Met alle ingekochte partijen zijn werkafspraken gemaakt. Hoewel alle voorzieningen ingekocht en gereed zijn, vraagt de uitvoering van de inburgeringswet geregeld om afstemming en eventuele bijstellingen met alle samenwerkende partijen. Het is dan ook een lerend stelsel.

Verantwoordingssystematiek

In het regionale beleidskader zijn beleidsdoelstellingen opgenomen. Deze doelstellingen zijn in 2020, in de voorbereidingsperiode op de nieuwe Wet inburgering, tot stand gekomen en vastgesteld. Aan de beleidsdoelstellingen zijn periodes en percentages verbonden om de voortgangsrapportages SMART te maken. Tijdens het opstellen van deze voortgangsrapportage is geconstateerd dat de beleidsdoelstellingen niet in percentages weer te geven zijn, ondanks dat de beleidsdoelstellingen wel in percentages in het regionale beleidskader staan. Dit komt doordat inburgeraars op verschillende momenten starten met hun inburgeringstraject. Daardoor kunnen de behaalde resultaten niet worden vergeleken binnen een groep inburgeraars. Om toch een weergave te geven van de tot nu toe behaalde resultaten geven wij per onderwerp de resultaten in absolute getallen weer.

In dit hoofdstuk zijn de in het beleidskader opgenomen doelstellingen, en de bijbehorende resultaten of toelichtingen, in de geelgekleurde tekstvlakken weergegeven bij het betreffende onderwerp.

2.2. Inburgeraars

In onderstaande schema's is het aantal gehuisveste statushouders, inburgeringsplichtigen, gezinsmigranten en het aantal vastgestelde Persoonlijk Inburgeringsplannen (PIP) weergegeven per gemeente.

Voortgang statushouders	Stede Broec	Enkhuizen	Drechterland	Hoorn	Koggenland	Medemblik	Opmeer
Aantal gehuisvest ⁸	29	28	28	137	37	94	20
Aantal inburgeringsplichtige statushouders	19	23	17	112	26	51	12
PIP-beschikkingen vastgesteld	13	21	17	77	21	34	9
(Tussentijds) beëindigd ⁹	3	2	1	8	4	4	0

⁸ Bij "aantal gehuisvest" wordt vermeld hoeveel statushouders per gemeente zijn gehuisvest. Dit is inclusief kinderen, die niet inburgeringsplichtig zijn

⁹ Bij een aantal inburgeraars is wel een brede intake afgenomen, maar zijn niet meer inburgeringsplichtig of vallen niet meer onder de verantwoordelijkheid van de Westfriesse gemeenten door bijvoorbeeld verhuizing of andersoortig onderwijs (bijvoorbeeld Internationale Schakelklas).

Gezinsmigranten ¹⁰	Stede Broec	Enkhuizen	Drechterland	Hoorn	Koggenland	Medemblik	Opmeer
Aantal inburgeringsplichtige gezinsmigranten	13	18	11	55	14	14	2
PIP-beschikkingen vastgesteld	13	16	10	32	10	8	2
(Tussentijds) beëindigd	1	2	0	2	0	1	0

Toelichting tabel

Om een zo goed mogelijk beeld te geven van de voortgang zijn voor deze rapportage ook de inburgeraars van voor 1 juli 2022 meegenomen. Hierbij gaat het om enkele inburgeraars die in de periode 1 januari 2022 tot 1 juli 2022 zijn gestart met hun inburgering. De instroom van de nieuwe inburgeraars kwam goed op gang vanaf juli 2022.

De cijfers van het aantal inburgeringsplichtige statushouders of gezinsmigranten en het aantal PIP-beschikkingen komen soms niet overeen. Dit terwijl alle inburgeringsplichtigen een PIP moeten krijgen. Het verschil komt doordat de startdatum van de inburgering in de periode van deze voortgangsrapportage ligt (bijvoorbeeld juni 2023), terwijl het PIP is vastgesteld buiten de rapportageperiode (bijvoorbeeld in augustus 2023). Het kan ook zijn dat er nog geen PIP is vastgesteld. Of dat inburgeraars (tijdelijk) zijn vrijgesteld of ontheven van de inburgeringsplicht.

Er is alleen het aantal inburgeringsplichtige gezinsmigranten opgenomen, omdat alleen die personen worden gemeld bij gemeenten door DUO. Uiteraard zijn er ook gezinsmigranten in onze gemeenten komen wonen die nog niet inburgeringsplichtig zijn, zoals minderjarige kinderen.

2.3 Inburgeringstraject

2.3.1 Leerroutes

Hieronder ziet u in een schematische weergave per gemeente het aantal inburgeraars dat is gestart met een leerroute en het aantal inburgeraars dat een leerroute heeft afgerond, gespecificeerd per leerroute. Hierbij is onderscheid gemaakt tussen statushouders en gezinsmigranten.

Leerroute statushouders	Stede Broec	Enkhuizen	Drechterland	Hoorn	Koggenland	Medemblik	Opmeer
Z-route gestart	8	12	8	22	12	16	5
Z-route afgerond	0	0	0	0	0	0	0
B1-route gestart	4	5	7	40	5	11	2
B1-route afgerond	0	0	0	0	0	0	0
O-route gestart	0	0	0	15	0	3	0
O-route afgerond	0	0	0	0	0	0	0

Toelichting tabel

In de gemeenten Stede Broec, Enkhuizen, Drechterland, Koggenland, Medemblik en Opmeer zijn opvallend meer statushouders in de Z-route gestart dan in de B1- en onderwijsrouten. Dit kan mogelijk worden verklaard doordat er bij de koppeling van de statushouder aan een gemeente rekening wordt gehouden met de informatie over de statushouder: bijvoorbeeld de opleiding (of de gewenste opleiding) en de werkervaring in land van herkomst kunnen een rol spelen bij de plaatsing (geen akkerbouwer in de Rotterdamse haven plaatsen).¹¹ Westfriesland is een regio

¹⁰ De beleidsdoelstellingen hebben betrekking op de doelgroep statushouders. Om ook een beeld te geven van de gezinsmigranten in onze gemeenten, is hier een aparte tabel voor opgenomen.

¹¹ VNG, Handreiking huisvesting vergunninghouders, mei 2021

met veel plattelandsgemeenten. Statushouders met studeerambities worden doorgaans eerder aan de (rand)stad gekoppeld. In gemeente Hoorn zijn juist meer statushouders met de B1-route gestart dan met een Z-route.

Leerroute gezinsmigranten	Stede Broec	Enkhuizen	Drechterland	Hoorn	Koggenland	Medemblik	Opmeer
Z-route vastgesteld	0	2	1	2	1	0	0
Z-route afgerond	0	0	0	0	0	0	0
B1-route vastgesteld	13	12	9	30	8	8	2
B1-route afgerond	0	0	0	0	0	0	0
O-route vastgesteld	0	1	0	0	1	0	0
O-route afgerond	0	0	0	0	0	0	0

Toelichting tabel

De cijfers van het aantal leerroutes kunnen afwijken van het aantal vastgestelde PIP's, zoals het geval is in Enkhuizen. Dat komt doordat een inburgeraar na de vaststelling van het PIP is teruggekeerd naar land van herkomst.

Beleidsdoelstellingen

- 75% van de inburgeraars in de B1-route heeft aan de inburgeringsplicht voldaan binnen de wettelijke termijn.
- 80% van de inburgeraars binnen de Z-route heeft voldaan aan hun inburgeringsplicht binnen de wettelijke termijn
- 80% van de inburgeraars in de onderwijsroute heeft voldaan aan hun inburgeringsplicht binnen de wettelijke termijn.

Resultaat

De inburgeringstermijn is drie jaar, waarbij de onderwijsroute in 1,5 jaar kan worden afgerond. De wet is per 1 januari 2022 ingegaan. Er zijn op dit moment nog geen inburgeraars die een leerroute hebben afgerond.

2.3.2 Module Arbeidsmarkt en Participatie (MAP)

De MAP is een verplicht onderdeel van het inburgeringstraject en wordt uitgevoerd door WerkSaam Westfriesland. De MAP bestaat uit een praktischelement van minimaal 40 uur en een theorieonderdeel van acht modules. Via deze elementen maken de inburgeraars kennis met werk, werk zoeken in Nederland en doen zij werkervaring op.

MAP statushouders en gezinsmigranten	Stede Broec	Enkhuizen	Drechterland	Hoorn	Koggenland	Medemblik	Opmeer
Aantal afgerond	0	0	0	0	0	0	0
Vrijstellingen	0	0	0	0	0	0	0

Toelichting tabel

De inburgeraars starten met de MAP in de loop van het tweede jaar van hun inburgering. Deze module wordt in het Nederlands aangeboden en hiervoor is een bepaald taalniveau nodig. Dit verklaart waarom nog niemand is gestart. De verwachting is dat de eerste inburgeraars in november 2023 gaan starten met de MAP.

2.3.3 Participatieverklaringstraject

Via het participatieverklaringstraject (PVT) maken inburgeraars kennis met de Nederlandse kernwaarden vrijheid, gelijkwaardigheid, solidariteit en participatie. Onderwerpen zoals gelijke rechten voor mannen en vrouwen, het recht om jezelf te ontplooiën door onderwijs, het mogen kiezen van je partner en het recht om je eigen mening te uiten worden hierin behandeld. Dit traject bestaat uit 12 lesuren. Het PVT wordt aangeboden door de taalaanbieders.

PVT statushouders en gezinsmigranten	Stede Broec	Enkhuizen	Drechterland	Hoorn	Koggenland	Medemblik	Opmeer
Afgerond	1	3	1	2	6	0	3

Toelichting tabel

Het streven is om in het eerste jaar het PVT aan te bieden aan inburgeraars. Hierbij wordt geprobeerd om groepen op basis van moedertaal te vormen. Dit proces heeft wat tijd nodig gehad en daarom zijn er nog weinig inburgeraars die in de verslagperiode al het PVT hebben afgerond.

2.3.4 Maatschappelijke begeleiding statushouders

Statushouders krijgen, op grond van art. 13 lid 1 van de Wet inburgering 2021, maatschappelijke begeleiding aangeboden met als doel een zo snel mogelijke integratie en participatie van de inburgeraar. De maatschappelijke begeleiding is gericht op praktische hulp bij het regelen van basisvoorzieningen en voorlichting over basisvoorzieningen in de Nederlandse samenleving.

Het traject maatschappelijke begeleiding duurt een jaar. Indien noodzakelijk kan dit eenmalig met zes maanden worden verlengd. Dit is maatwerk.

Omdat alle inburgeringsplichtige statushouders bij huisvesting in de gemeente maatschappelijke begeleiding krijgen aangeboden, zijn hierover geen aparte cijfers opgenomen. Het aantal inburgeringsplichtige statushouders staat weergegeven in paragraaf 2.2 (eerste tabel).

2.3.5 Financiële zelfredzaamheid statushouders

Met ingang van de nieuwe Wet inburgering is het financieel ontzorgen in het leven geroepen. Dit houdt in dat gemeenten de eerste zes maanden (vanaf het moment van huisvesting in de gemeente) een aantal vaste lasten¹² verplicht moeten inhouden op de Participatiewet-uitkering van statushouders. Nareizende statushouders (in het kader van gezinshereniging) worden niet financieel ontzorgd.

Aangezien WerkSaam Westfriesland de Participatiewet-uitkering verstrekt, is er in het regionale inrichtingsplan voor gekozen om WerkSaam ook de inhoudingen van de vaste lasten te laten verrichten. De wetgeving bleek in het hele land lastig uitvoerbaar, omdat de wet te weinig ruimte bood om maatwerk toe te kunnen passen. Vooruitlopend op een wetsherziening hebben de gemeenten meer ruimte voor de inrichting van het financieel ontzorgen gekregen vanuit het Rijk. Het inhouden van de vaste lasten is geen verplichting meer. Vanaf 1 januari 2023 worden daarom enkel nog de kosten voor huur en zorgverzekering door WerkSaam ingehouden op de uitkering. De overige vaste lasten worden middels automatische incasso geregeld, waarop de maatschappelijke begeleiding toeziet.

Naast het financieel ontzorgen moeten statushouders worden geleerd om zelf de financiën te beheren na zes maanden. In onderstaand overzicht wordt weergegeven hoeveel statushouders financieel worden ontzorgd en of dit na zes maanden al dan niet is verlengd. Een verlenging betekent dat WerkSaam (in overleg met de maatschappelijk begeleider) heeft ingeschat dat een statushouder nog niet in staat is om zelf aan de betalingsverplichtingen van huur- en zorgverzekeringspremie te voldoen.

¹² Betreffende kosten van huur, zorgverzekering, gas, water en elektra.

Financieel ontzorgen	Stede Broec	Drechterland	Enkhuizen	Koggenland	Hoorn	Medemblik	Opmeer
Aantal trajecten	8	12	6	13	64	32	8
Verlengd na zes maanden	0	0	0	2	5	0	0

Beleidsdoelstelling

Na 6 maanden is 75% van de inburgeraars in staat om zelf de financiën te beheren.

Resultaat

Deze doelstelling is behaald. Van de 143 trajecten financieel ontzorgen zijn er slechts 7 verlengd. Dat is 5%. Dit betekent dat 95% van de statushouders in staat is geacht om zelf de financiën te beheren.

2.3.6 Participatie

Vanuit verschillende onderdelen binnen het inburgeringsstelsel en maatschappelijke begeleiding wordt actief gestuurd op meedoen in de samenleving.

Participatieactiviteiten in de Z-route

Het onderdeel participatie is een verplichting binnen de Z-route. Inburgeraars moeten binnen deze route 800 uur participeren. De taalscholen hebben een coördinerende en regisserende rol bij het vormgeven van participatieactiviteiten. Dit kunnen bijvoorbeeld taalmaatjes, excursies, groepsactiviteiten, maar ook werkervaringsplekken of werk zijn.

Maatschappelijke begeleiding

Vanuit de maatschappelijke begeleiding worden statushouders ondersteund en gestimuleerd bij het opbouwen van een sociaal netwerk, deelname aan activiteiten in een buurthuis, wijk, (sport)vereniging, op de scholen van eventuele kinderen en bibliotheek.

Module Arbeidsmarkt en Participatie (voor statushouders en gezinsmigranten)

Het doel van de MAP is om inburgeraars in de B1- en Z-route kennis te laten maken met en voor te bereiden op deelname aan de Nederlandse arbeidsmarkt. Hierbij wordt actief gestuurd op meedoen in de samenleving. Daarnaast wordt, op grond van de Participatiewet, gekeken wanneer een inburgeraar voldoende is ingeburgerd om te starten met een traject richting (on)betaald werk of scholing.

WerkSaam

WerkSaam biedt participatietrajecten aan voor inburgeraars die stappen kunnen maken naar een traject gericht op betaald werk. Deze trajecten richten zich op het verrichten van vrijwilligerswerk gericht op re-integratie, het oriënteren op een werkstage door o.a. een uitgebreide rondleiding bij een van de interne leerwerkbedrijven van WerkSaam, of extern bij bijvoorbeeld Action of Clean2Anywhere.

Taalmaatjes

In het regionale beleidskader is opgenomen dat elke statushouder vanaf de start van zijn of haar inburgeringstraject wordt gekoppeld aan een taalmaatje.

Beleidsdoelstelling

80% van de inburgeraars participeert lokaal.

Resultaat

Via de maatschappelijke begeleiding zijn statushouders ondersteund en gestimuleerd bij het opbouwen van een sociaal netwerk, deelname aan activiteiten in een buurthuis, wijk, (sport)vereniging, op de scholen van eventuele kinderen en bibliotheek.

Een koppeling aan een taalmaatje is lastig gebleken. Dit komt onder andere door het soms te lage taalniveau van inburgeraars in het eerste jaar (zodat er bijvoorbeeld een gesprek op A1 niveau kan worden gevoerd) en het schaarse aanbod voor taalmaatjes.

Werk	Stede Broec	Enkhuizen	Drechterland	Hoorn	Koggenland	Medemblik	Opmeer
Oriëntatie op (werk)stage (bijv. een rondleiding)	1	1	8	8	-	3	-
Werkstage	-	1	-	7	-	-	-
Vrijwilligerswerk	2	-	-	1	1	2	1
Betaalde baan (fulltime of parttime)	3	-	1	3	-	3	2

Beleidsdoelstellingen

- Gedurende het 1e jaar komt 80% van de inburgeraars in aanraking met werk.
- De uitstroom naar werk van inburgeraars binnen de B1-route is minimaal 50%.
- De uitstroom naar werk van inburgeraars binnen de Z-route is minimaal 65%.
- De uitstroom onder inburgeraars in de onderwijsroute naar werk/ander onderwijs is minimaal 50%.

Resultaat

Via WerkSaam zijn externe werkstages ingezet waar na goed functioneren een betaalde baan een mogelijkheid is. Een aantal inburgeraars heeft inmiddels ook een betaalde baan gedurende het inburgeringstraject gevonden.

2.4 Financiën

Regionaal is via het vastgestelde beleidskader besloten dat de nieuwe Wet inburgering wordt geïmplementeerd en uitgevoerd binnen de middelen die het Rijk hiervoor beschikbaar stelt. Via de reguliere planning & control cyclus wordt hierover verantwoording afgelegd.

Beleidsdoelstelling

De Wet Inburgering wordt geïmplementeerd binnen de te ontvangen rijksbijdragen.

Resultaat

In 2022 zijn de kosten van invoering, uitvoering en inburgeringsvoorzieningen binnen de door het Rijk beschikbaar gestelde budgetten gebleven. In 2023 zijn er geen aanwijzingen van budgetoverschrijding. Hierover kan pas na 2023 uitsluitel over worden gegeven.

2.5 Klantbeleving

Om een beeld te krijgen van de ervaring van inburgeraars met het inburgeren, gaan de gemeenten in 2024 een groep inburgeraars uit verschillende Westfriesse gemeenten interviewen. Met dit interview willen we de ervaringen van de inburgeraars met het nieuwe inburgeringsstelsel ophalen.

2.5.1 Cliënttevredenheid

De inburgering wordt uitgevoerd door verschillende partijen. Hieronder geven wij per samenwerkingspartner weer hoe de cliënttevredenheid wordt gemeten met, indien beschikbaar, het cliënttevredenheidscijfer.

Taalaanbieders:

De taalaanbieders zijn allen in het bezit van het keurmerk Blik op Werk. In het kader van dit keurmerk worden klanttevredenheidsonderzoeken uitgevoerd. Op de website van Blik op Werk worden de tevredenheidsonderzoeken openbaar gemaakt. Alle taalaanbieders scoren een voldoende.

Maatschappelijke begeleiding

Voor de maatschappelijke begeleiding is geen klanttevredenheidscijfer bekend. We weten dat het opstarten van de maatschappelijke begeleiding in Westfriesland (m.u.v. gemeente Hoorn) door onze nieuwe samenwerkingspartner Inova extra aandacht en tijd behoeft.

WerkSaam Westfriesland

WerkSaam voert klanttevredenheidsonderzoeken uit. Dit doen zij WerkSaam breed, dus niet gespecificeerd per dienst die zij aanbieden. De cliënttevredenheid scoorde in het eerste kwartaal van 2023 een 7,8.

2.5.2 Klachten

De zeven Westfriesse gemeenten, WerkSaam Westfriesland en al onze samenwerkingspartners op het gebied van taal en maatschappelijke begeleiding zijn in het bezit van een klachtenreglement. In juli 2022 tot juli 2023 zijn op het gebied van inburgering geen officiële klachten ingediend bij de gemeenten Stede Broec, Enkhuizen, Drechterland, Koggenland, Medemblik en Opmeer. Wel is er bij gemeente Hoorn één klacht ingediend. Deze klacht is volgens het klachtenprotocol afgehandeld.

Beleidsdoelstelling

De klantbeleving is minimaal een 7

Resultaat

De klantbeleving bij zowel de taalaanbieders als WerkSaam scoort minimaal een 7. Niet alle klantbeleving is hierin meegenomen. Denk daarbij bijvoorbeeld aan de Onderwijsroute (geen keurmerk Blik op Werk) en maatschappelijke begeleiding of de gemeente.